

GODE RÅD TIL INDSATS OG PROCES

Når I vil forebygge fald- og snubleulykker i døgntilbud og døgninstitutioner

Næsten hver fjerde alvorlige arbejdsulykke i døgntilbud og døgninstitutioner skyldes fald eller snublen. De koster ofte langt sygefravær og varige mén. De fleste fald- og snubleulykker kan forebygges, og Arbejdstilsynet har derfor fokus på dette i deres tilsynspraksis på døgntilbud.

Som arbejdsmiljøprofessionelle kan jeres rolle være at:

- Hjælpe med at finde sammenhængen mellem ulykkesforebyggelse og arbejdet med borgerne
- Skabe overblik over forekomsten af fald- og snubleulykker og målrette indsatsen
- Vurdere om anmelde- og registreringspraksis kan forbedres
- Understøtte erfaringsudveksling på tværs af området
- Skabe strategisk fokus på indsatsen
- Understøtte arbejdsmiljøgruppernes arbejde med indsatsen

Hjælp med at skabe sammenhænge mellem forebyggelse og arbejdet med borgerne

Understøt arbejdsmiljøgrupperne med at synliggøre sammenhænge mellem indsatsen mod fald og snubleulykker og det daglige arbejde, fx ved:

- At tænke over indretning af lokaler, så indretningen både understøtter de daglige arbejdsopgaver og reducerer risikoen for at falde eller snuble – det kan fx være at sikre plads til de aktiviteter, der skal foregå i et rum, og at der er tilstrækkelig belysning og overskuelighed i rum og på gange.
- At indføje mål i den pædagogiske handleplan om at borgeren – i den grad det er muligt og hensigtsmæssigt – bliver mere selvhjulpne og motiveret til at holde orden og rydde op.
- Være opmærksomme på situationer, hvor borgerens pludselige bevægelser kan medføre at medarbejderen falder eller snubler – det kan fx handle om at have fokus på at gøre borgeren tryk i badesituationen
- Begræns risici ved at planlægge aktiviteter i en hensigtsmæssig rækkefølge – fx så bad kommer efter andre aktiviteter i baderummet. På den måde mindskes tiden, hvor man skal arbejde i et vådt rum.

Arbejdsmiljøprofessionelle

DØGNILBUD

Branche
Fællesskab
Arbejdsmiljø
Velfærd og Offentlig administration

En analyse af Arbejdstilsynets data om alvorlige fald- og snubleulykker – dvs. ulykker med mere end tre ugers sygefravær – i døgntilbud viser, at:

- Faldulykker sker både indendørs og udendørs. Over halvdelen sker udendørs, langt de fleste på døgntilbuddenes egne udearealer.
- Næsten halvdelen af faldulykkerne sker på transportveje. Sne og is er udbredte årsager om vinteren. Genstande og væske eller andet, der gør gulvet glat, udgør en risiko hele året.
- Hver 7. ulykke sker på en trappe.
- Hver 10. fald- og snubleulykke sker i forbindelse med, at en borger er udadreagerende eller handler uventet – flest på døgninginstitutioner for børn og unge samt for mennesker med psykiske funktionsnedsættelser.
- Mere end hver 10. fald- og snubleulykke sker i forbindelse med en pædagogisk aktivitet.
- I døgninginstitutioner for børn og unge sker over en fjerdedel af faldulykkerne på aktivitetsområder – fx idrætsanlæg, værksteder og legepladser.

Analysér data og målret indsatsen

Analysér kommunens/regionens ulykkesdata specifikt i forhold til fald- og snubleulykker i døgntilbud. Hvor mange arbejdsulykker er faldulykker? Hvor, hvornår og i hvilke situationer sker de? Har I data på, hvor meget sygefravær de medfører?

Den konkrete viden kan bruges til at sætte mål for området på tværs og til at målrette indsatsen til arbejdsmiljøgrupperne i døgntilbuddene.

Vurder jeres anmelde- og registreringspraksis

Det kan være en god idé at se på døgntilbuddenes anmelde- og registreringspraksis. Bliver arbejdsulykker registreret og anmeldt? Er det enkelte ulykkesforløb beskrevet, så det kan understøtte en målrettet forebyggende indsats? Bruges nærved-ulykker forebyggende? Vurder evt. om der er brug for at understøtte arbejdsmiljøgrupperne i at beskrive hændelsesforløb fx ved at udarbejde et hjælpeskema med uddybende spørgsmål til hændelsesforløb, årsager og forebyggende foranstaltninger.

Understøt erfaringsudveksling på tværs

Der kan – heldigvis – være langt imellem, at den enkelte arbejdsmiljøgruppe oplever en ulykke på deres arbejdsplads. Derfor kan det være relevant at understøtte læring på tværs af arbejdspladserne ift. forebyggelse af fald- og snubleulykker.

Hvilke ulykker forekommer hyppigst for hele området? Hvilke løsninger har andre arbejdsmiljøgrupper fundet frem til?

Også her kan analyse af nærved-ulykker give viden om, hvordan man bedst forebygger, at ulykker sker.

Skab strategisk fokus

I kan understøtte ulykkesforebyggelsen på et strategisk niveau, fx ved at sætte emnet på dagsordenen på den årlige arbejdsmiljødrøftelse og ved at sikre et godt datagrundlag for drøftelsen. Data kan være status over arbejdet med ulykkesforebyggelse, udvikling i anmeldte fald- og snubleulykker og det relaterede sygefravær. I kan også beskrive hvilke problemstillinger, der går på tværs af døgntilbud og udvikle forslag til centrale og/eller lokale indsatser.

